

ELVA VALLAVOLIKOGU OTSUS

Elva

4. märts 2024 nr 112

Palupera, Rannu ja Valguta piirkonna haridusvõrgu ümberkorraldamine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus sätestab, et linna ja valla ülesandeks on korraldada koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide tööd eesmärgiga kindlustada kõigile õppijatele parimad võimalused õppimiseks ja õpioskuste omandamiseks koduvalla õppijasõbralikus keskkonnas. Haridusvaldkonna riiklikus arengukavas 2021–2035 on üheks olulisemaks sihiks seatud kvaliteetset haridust pakkuva, kaasava ja kestliku õppeasutuste võrgu ja taristu kujundamine selliseks, et haridus oleks kättesaadav eri sihtrühmadele ja õpikeskkond toetaks nüüdisaegset õpikäsitust.

Optimaalne ning kestlik haridusvõrk on eriti oluline omavalitsustele, sealhulgas Elva vallale, kus rahvastik väheneb ja vananeb, tuues kaasa väiksemad tulud. Seega haridusvõrgu ülalpidamisele suunatud eelarvelised vahendid peavad olema mõistlikult ja eesmärgipäraselt kasutatud tagades haridusteenuste jätkusuutlikkuse ning kvaliteedi. Teisisõnu, kui haridusvõrk vajab täiendavat rahalist tuge, on kohalikul omavalitsusel õigus ja kohustus kaaluda, kuidas tagada ressursside optimaalne kasutamine.

Elva valla arengukava 2024–2030 näeb ette, et vallas peab alusharidus olema tagatud võimalikult kodulähedastes asulates ja töörande põhisuundadel. Kodulähedase põhikoolihariduse andmisel on peamiseks eesmärgiks iseseisva, sotsiaalselt pädeva ning analüüsivõimelise õpilase kujunemine, kes kasvab huvitava ja haarava õppimise keskkonnas, mille tagavad pädevad õpetajad ja piisav õpilaste arv sotsiaalseks arenguks ning grupitegevusteks. Kui õpilaste arv langeb 6-klassilises koolis alla 30, 9- klassilises koolis alla 50 ja gümnaasiumis alla 45 õpilase, siis algatatakse arutelud muudatuste vajalikkusest ja haridusasutuste ümberkorraldamiseks. Seetõttu on Elva vald võtnud fookuse alla Palupera ja Valguta piirkonna õppeasutuste võrgu, kus õpilaste arvud on kriitilise piiri lähedal või alla arengukavas seatud piirmäära.

Valguta Lasteaed-Algkool (edaspidi lasteaed-alkool) on Elva valla munitsipaalharidusasutus, kus toimub õppetöö 1.–6. klassini liitklassides ning alusharidust pakub üks liitrühm. 2023/2024 õppeaastal õpib Elva valla haridusteenuste haldamise infosüsteemi ARNO (edaspidi e-keskkond ARNO) andmetel kooliosas 28 õpilast ning lasteaiaosas käib 13 last. Täna suudab lasteaed-alkool pakkuda küll õpilastele väikesi klasse ning individuaalset lähenemist, kuid õpilaste arv on jätkuvalt alla arengukavas viidatud kriitilise piiri, klassitäituvused madalapoolsed ning paraku ei näita prognoosid haridusasutusele ka laste arvu olulist suurenemist lähitulevikus, mistõttu on raskusi lastele optimaalse sotsiaalse keskkonna tagamisega. Samuti ei võimalda väike õpilaste arv pakkuda kõigile õpetajatele ning tugispetsialistidele täiskoormusega rakendust, mis muudaks haridusasutuse pedagoogide seas atraktiivsemaks. Personali väike koosseis ja õpilaste vähesus seab piirangud ka õpetajate professionaalse arengu toetamisele. Samuti on kooli üldkulud ühed valla kõrgemad. Teisalt on käesoleva õppeaasta erandlik olukord lasteaed-alkooli ja Rannu Kooli juhul üks direktor, pakkunud näiteks leevendust personalinappusele töötajate riskisutuse näol.

Eelpool väljatoodust lähtuvalt peab Elva vald mõistlikuks korraldada ümber Valguta ja Rannu piirkonna haridusvõrk ning ümberkorraldamise tulemusel lõpetab Valguta Lasteaed-Algkool tegevuse iseseisva juriidilise isikuna ja liidetakse Rannu Kooliga. Rannu Kool tegutseb hetkel põhikoolina, kuid ümberkorraldamise tulemusel muutub haridusasutuse tegutsemisvorm lasteaed-põhikooliks. Kuna lasteaed-algkoolis on hetkel vaid üks liitühm on otstarbekas liita lasteaed-põhikooli koosseisu ka Rannu Lasteaed Naerupesa neli rühma. Rannu Lasteaed Naerupesa on Elva valla munitsipaallasteaed, kus 2023/2024 õppeaastal on 4 rühma ning e-keskkonna ARNO andmetel käib lasteaias 76 last. Laste vaates toetab lasteaed-põhikooli loomine sujuvamat üleminekut lasteaiast kooli ning kooliastmete vahelist liikumist, mis on seatud üheks eesmärgiks ka Elva valla arengukavas – õmblusteta õpiruum.

Palupera Põhikool on Elva vallas asuv üldhariduskool, kus õppetöö toimub 1.–9. klassini. E-keskkonna ARNO andmetel õpib koolis 2023/2024 õppeaastal 57 õpilast. Sügisel 2024 on III kooliastmesse edasi liikumas 3 õpilast ning viimastel õppeaastatel on 1. klassi tulnud alla kümne õpilase õppeaastas. Seega on prognoositav, et III kooliastmesse jääb alles suurusjärg 10 õpilast ning õpilaste koondarv koolis langeb. Palupera kooli näol on tegemist väikese maakooliga, mis seisab silmitsi üle-eestiliste haridusvaldkonna kitsaskohtadega, mis eriti tugevalt puudutavad haridusasutusi hajaasustuse piirkondades. Kooli õpilaste arv on langustrendis, elanikkond terviklikult ja õpetajaskond vananeb ning üha keerulisem on leida kvalifitseeritud tugispetsialiste. Samuti on koolil keskmisest kõrgemad ülalpidamiskulud. Piirkonnas konkureerivad õpilaste osas vähemal või suuremal määral kolm haridusasutust. Madal tänane kooliealiste laste arv piirkonnas, laste arvu jätkuv vähenemine ja ligi poolte piirkonna perede teised koolivalikud, toovad kaasa olukorra, kus haridusasutuses puudub tulevikus piisav õpilaste arv laste sotsiaalse arengu ning grupitegevuse toetamiseks. Sellele viitas ka kooli direktor 8.02.2024 toimunud avalikul koosolekul, tuues välja, et seoses õpilaste arvu langusega, on Palupera Põhikoolil järjest keerukam osaleda riiklikel konkurssidel ning meeskonnavõistlustel. Samuti muutub juhi sõnul üha keerulisemaks riikliku õppekava täitmine.

Statistikale tuginevalt on mustem stsenaarium III kooliastme jaoks jõudmas teravamalt kätte järgmiseks õppeaastaks, kus III kooliastmesse jääb prognoositavalt alles suurusjärg 10 õpilast ning omakorda õpilaste koondarv koolis langeb. Seega viitavad numbrid, et 2024. aasta juulikuu seisuga on tõenäoliselt kooli nimekirjas 46 õpilast ning valla arengukavas viidatud piirarvudele tuginedes haridusvõrgu korrastamine põhjendatud. Kooli tulemusnäitajad viitavad täiendavalt asjaolule, et Palupera Põhikoolis on kõrgem protsent õpilasi, kes pärast põhikooli lõpetamist ei jätka õpinguid, võrrelduna Elva valla teiste haridusasutustega. Antud tendents on eriti murettekitav riigi tulevikusuundade valguses. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis 2023–2027 on seatud sihiks tõsta kohustuslik kooliiga 18. eluaastani, põhikoolijärgse hariduse või kutse omandamiseni ning muuta kutseharidus atraktiivseks põhihariduse järgseks valikuks. Sellest tulenevalt on oluline tagada III kooliastmes valikuterohke, kaasav ning muutunud õpikäsitusest lähtuv mitmekülgne haridus, mis toetaks õpingute jätkamist järgmises astmes.

Seega on otstarbekas ka Palupera piirkonna haridusvõrk ümber korraldada ning Palupera Põhikool liita Rõngu Keskkooliga. Rõngu Keskkooli Palupera õppehoones säilivad I-II kooliaste ning III kooliaste koondatakse Rõngu Keskkooli Puiestee tänava õppehoonesse alates 2024/2025 õppeaastast, kus Palupera Põhikooli õpilastel on võimalus oma õpiteed jätkata. Erandina on võimalik 2024/2025 õppeaastal lõpetada Palupera Põhikooli viimasel lennul põhikool Palupera koolimajas.

Palupera, Rannu ja Valguta piirkondade haridusvõrgu korrastamine on vajalik, et tagada konkurentsivõimelise hariduse püsimine Elva valla hajaasustusega maapiirkondades ning pakkuda valla lastele võrdseid võimalusi hariduse omandamisel. Vajalik on leida optimaalne lahendus, arvestades seejuures jätkuvalt kodulähedase hariduse pakkumise võimalikkust. Lahenduste leidmise üks olulisimaid eesmärke on tagada kvaliteetne alus- ja põhihariduse pakkumine. Valla haridusvõrgu korrastamisel peetakse esmatähtsaks küll õpilaste huve, kuid samal ajal võimaldab kvaliteedi tõstmine luua paremaid tingimusi ka õpetajatele.

Elva Vallavalitsus on ära kuulunud puudutatud haridusasutuste hoolekogude ja õpilasesinduste arvamuse planeeritavate muudatuste osas. Täiendavalt on saadetud haridusvõrgu korrastamise eelnõu ja seletuskiri tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks noortevolikogule.

Lähtudes eeltoodust ning võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 2, § 22 lg 1 p 34 ja § 35 lg 2, Eesti Vabariigi haridusseaduse § 7 lg 2 p 2, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 1 lg 2, § 2 lg lg 3 p 1, p 2, § 7 lg 2, § 80 lg 1, lg 2 p 2, p 5 ning lg 3, 5, 8 ja 9, koolieelse lasteasutuse seaduse § 5 lg 1 p 2, lg 2 ja lg 3, 33 lg 1, lg 5, Elva Vallavolikogu 26.03.2018 määruse nr 21 „Elva valla põhimäärus“ § 43 lg 2, arvestades käesoleva otsuse seletuskirjaga ning haridus- ja noorsootöökomisjoni, hoolekogude, õpilasesinduste ja Elva valla noortevolikogu arvamusega Elva Vallavolikogu

O t s u s t a b:

1. Korraldada Valguta Lasteaed-Algkooli (registrikood 75007681) tegevus ümber järgmiselt:
 - 1) Lõpetada Valguta Lasteaed-Algkooli tegevus 31. augustil 2024;
 - 2) Liita Valguta Lasteaed-Algkool alates 1. septembrist 2024 Rannu Kooliga (registrikood 75007356), mille tegutsemisvorm muudetakse ümberkorraldamise käigus lasteaed-põhikooliks;
 - 3) Valguta Lasteaed-Algkooli lasteaia lastele ja kooli osa õpilastele tagatakse võimalus jätkata lasteasutuse teenuse kasutamist ja hariduse omandamist Rannu Kooli rühmades ja klassides, mis asuvad senise Valguta Lasteaed-Algkooli õppehoones. Rühmade ja klasside koosseisud ei muutu.
2. Korraldada Rannu Lasteaed Naerupesa (registrikood 75007401) tegevus ümber järgmiselt:
 - 1) Lõpetada Rannu Lasteaed Naerupesa tegevus 31. augustil 2024;
 - 2) Liita Rannu Lasteaed Naerupesa alates 1. septembrist 2024 Rannu Kooliga (registrikood 75007356), mille tegutsemisvorm muudetakse ümberkorraldamise käigus lasteaed-põhikooliks;
 - 3) Rannu Lasteaed Naerupesa lastele tagatakse võimalus jätkata lasteasutuse teenuse kasutamist Rannu Lasteaed-Põhikooli rühmades, mis asuvad senise Rannu Lasteaed Naerupesa hoones. Rühmade koosseisud ei muutu.
3. Korraldada Palupera Põhikooli (registrikood 75007592) tegevus ümber järgmiselt:
 - 1) Lõpetada Palupera Põhikooli tegevus 31. augustil 2024;
 - 2) Liita Palupera Põhikool alates 1. septembrist 2024 Rõngu Keskkooliga (registrikood 75007675);
 - 3) Palupera Põhikooli õpilastele tagatakse võimalus jätkata hariduse omandamist Rõngu Keskkooli klassides. Rõngu Keskkooli Palupera õppehoones säilivad I-II kooliaste ning III kooliaste koondatakse Rõngu Keskkooli Puiestee tänava õppehoonesse alates 2024/2025 õppeaastast, kus Palupera Põhikooli õpilastel on võimalus oma õpiteed jätkata. I ja II kooliastme õpilastel on õpinguid võimalik jätkata Palupera õppehoones, mis asub senise Palupera Põhikooli hoones. Erandina on võimalik 2024/2025 õppeaastal lõpetada Palupera Põhikooli viimasel lennul põhikool Palupera õppehoones;
 - 4) Palupera Põhikooli õppekoht hakkab kandma nime „Palupera koolimaja“.

4. Elva Vallavalitsusel:

- 1) korraldada haridusasutuste tegevuse lõpetamine ja ümberkorraldamine, haridusasutuste valduses oleva vara, alaliste, pikaajaliste ja lühiajaliste dokumentide ning arhivaalide üleandmine ning muude õigusaktides ette nähtud ja ümberkorraldamisega seonduvate tegevuste läbiviimine;
- 2) korraldada haridusasutuste tegevus ümber ajavahemikul 1. juulist kuni 31. augustini 2024;
- 3) korraldada käesolevast otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, ümberkorraldatavate haridusasutuste, lapsevanemate (eestkostjad, hooldajad) ning õpilaste teavitamine kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt 1. aprill 2024.

5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

6. Otsust on õigus vaidlustada 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal valet esitama õigustatud isik otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, esitades vaide Elva Vallavolikogule haldusmenetluse seadusega vaidemenetlusele kehtestatud korras. Otsust on võimalik vaidlustada Tartu Halduskohtus (Kalevi 1, Tartu 51010) 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sulev Kuus
vallavolikogu esimees